

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

«Kmetovalec» izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 32 K, na 1/2 strani 16 K, na 1/4 strani 10 K in na 1/8 strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 3. V Ljubljani, 15. februarja 1902. Leto XIX.

Obseg: Kako se perutnini zdravi zlomljena noga. — Vinarska zadruga na Vipavskem. — Kmetijske razmere na Kranjskem. (Dalje.) — Kdo naj redi bike za prodajo. — Mlekarsko knjigovodstvo. (Dalje.) — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva — Tržne cene. — Inserati.

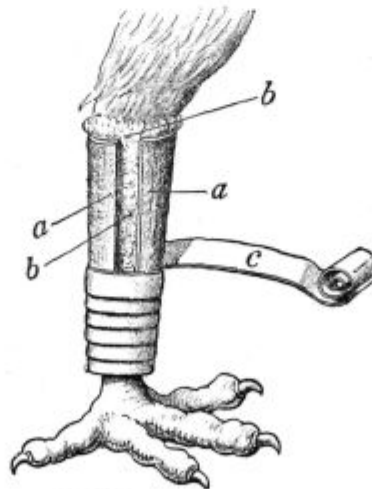
Kako se perutnini zdravi zlomljena noga.

Če se perutnini zlomi golenica ali piščal, je ni težko ozdraviti, pač je pa veliko teže ozdraviti kost v stegnu, ki je obrastena z mesom, kajti na njej ni nikdar mogoče obvezo dobro pritrčiti. Če se zlomi kost v stegnu, je najbolje žival zaklati.

Kadar se je zlomila piščal, je najprej osnažiti nogo z gorko vodo, potem se pa obviye z bombaževino. Za obvezo se vzame kos bezgove vejice, ki se razkolje na dvoje in se iz nje vzame stržen kakor kaže podoba 10. Obe polovici bezgove cevke se potem znotraj namažeta z mizar-skim klejem ter se pritrčita čez bombaževino čez zlomljeno mesto kakor kaže podoba 11. in se sled-njič obvezeta z ozkim trakom, ki je tudi namočen v kleju. Taka obveza ne tišči, pa je trpežna in vendar zelo lahka. Čez tri do štiri tedne je kost za-cljena, obveza se z vodo omehča in se odvzame.

Pod. 10.

Podoba 11.

nogradniki, posebno v novomeškem okraju. In kakor je videti, se bode marljivemu delovanju ondotne po-družnice tudi posrečilo, da se ta koristna zadruga oživi že letos. Da to zadrugo navajamo za kažipot drugim zadrugam, je vzrok edino to, ker bo ta zadruga, če bo delovala v okviru sedanjih temeljnih načel, gotovo dosegla zaželeni smoter, tembolj ker ima v odboru in na čelu osebe, o katerih se sme z go-tovostjo pričakovati, da bodo to, za naše vinske razmere jako važno podjetje vodile vsestransko zadovoljivo.

Ne smemo si sicer že naprej preveč obetati, kajti kakor pri vseh podjetjih, je tudi pri tem mogoče, da se vsled častihlepnosti, dobičkolovstva, nezaupnosti itd. omaje in razruši dobri temelj. Zadruga, ki hoče vplivati in imeti zaupanje tudi na zunaj in ktere namen je v prvi vrsti pomagati revnim vinogradnikom svojega okraja ne glede na žalostno strankarstvo, in ki hoče povzdigniti vinsko kupčijo, se mora zavzemati le za svojo stvar; voditelji morajo dobro poznati krajevne in zu-nanje kupčijske in druge razmere, morajo za dobro stvar res biti vneti in se torej svojega posla ne smejo lotiti iz drugega nagiba, kakor da koristijo domačemu vinstvu. In vse te pogoje utegne izpolniti novomeška zadruga.

Zadruga so dandanes potrebne v vseh strokah kmetijstva, še najbolj pa pri vinstvu. To občutijo po-

Vinarska zadruga na Vipavskem.

Želja, po vinorodnih krajih ustanavljati vinarske zadruge, da bi se mogla domača vina laže, bolje in hitreje razpečavati, se je oživila tudi med našimi vi-

sebeno oni kraji, ki so oddaljeni od železnic, ali pa ki so prišli ob dobro ime vsled nepremišljenega ravnanja nekterih, ali vsled drugih izrednih vzrokov. Kak vinski okraj pripraviti ob dobro ime je najlažja stvar, dobro ime pridobiti je pa zelo težko in zahteva časa. Če pa si je kak okraj dobro ime pridobil, tam je doma zadovoljstvo. Vse hodi tja, vsak v trdnem zaupanju, da bo dobro postrežen, in se vrača zadovoljen nazaj, tudi tedaj, če ni vsega tako opravil, kakor si je želel; saj dobro ime nadomesti marsikaj.

Ker se je Dolenjska že zavedela in je začela stremiti po tem, hočemo s temi vrsticami svetovati Vipavcem, naj skušajo tudi tam ustanoviti vinarsko zadrugo.

Zunanji kupci še malo poznajo vipavska vina in jih ne vedo ceniti, ker ne poznajo njihovih dobrot. Le en glas se sliši: „Vipavsko vino se poleti ne drži, ni pitno, je pretežko“. Dolžnost zadruge je pokazati, da vse to ni res, marveč da je le nasprotno res in da se to dogaja le pri nekterih, ki svojih vin ne znajo, oziroma jih nočejo pravilno napravljati. A zadruge naloga je tudi, vina pravilno napravljati, oziroma vina nižje vrste z boljšimi mešati in tako dobiti kraju in kupčiji primeren pridelek. Zato pa mora na čelo zadrugi priti oseba, ki ima tudi vse te spretnosti.

Na Vipavskem je mnogo dobrih in večjih posestnikov, o katerih ni dvomiti, da bi tej nalogi ne bili povsem kos.

Torej, vipavski posestniki, zdramite in združite se, dajte strankarstvu slovo, in ubogo ljudstvo vam bo za ta blagodejni čin hvaležno! Kajti, če se kaj ne ukrene, bo ubogemu vipavskemu vinogradniku upadel pogum in mu bo prešlo veselje do nadaljnega prenavljanja vinogradov.

Končno naj še pripomnim, da bi bilo jako želeli, če bi se še v Ljubljani ustanovila vinska pokušalnica, klet, v kateri bi se razpečevala razna, na vsem Kranjskem pridelovana vina, bodisi iz grozdja ali iz sadja, da bi domačini in tujci uvideli, kaj in kakšno blago se sploh na Kranjskem prideluje. Saj sedaj ima le malokdo pravi pojem o dobrem vinu.

Tako osrednjo vinsko pokušalnico naj bi bila dežela sama ustanovila, in sicer v deželnem dvorcu, kakor je dunajski ali graški „Rathauskeller“, a se za to merodajni krogi iz raznih vzrokov niso mogli ogreti. Zadruge pa to prav lahko store.

Fr. Gombač.

Kmetijske razmere na Kranjskem.

2. Stroški, ki jih ima kmetijski stan na Kranjskem.

Jako važno za proučevanje kmetijskih razmer je vedeti redne stroške in dohodke kmetijskega stanu, ker le iz primerjanja teh dveh se da dognati, kakšno je gmotno uspevanje kmetijske obrti na Kranjskem. Tega dosedaj še nihče ni naredil, zato pa tudi imajo pri nas jako čudne, da ne rečemo otročje pojme o načinu, kako naše kmetijstvo pospeševati. Bodi že naprej povedano, da bodemo prišli s primerjanjem dohodkov s stroški, ktere ima naše kmetujoče prebivalstvo, do zaključkov, ki niso le izredno zanimivi, temveč tudi naravnost povedo, kaj je vzrok propadanju našega kmetijstva.

Predno pričenemo razpravljati o stroških in dohodkih kranjskega kmetijstva, hočemo podati nektera

splošna pojasnila k naslednjim številom. Za sestavo takega računa, recimo bilance, vsega kmetijstva naše dežele so pred vsem potrebni statistički podatki. Takih podatkov imamo, žal, na Kranjskem še malo, ker naša dežela še ni prišla do prepotrebne statističke urada. Vzeli smo torej vsa števila iz statističke snovi, kolikor je je dosedaj na razpolaganje, a ono, kar še ni popisano, smo določili potom izvajanja iz znanih podatkov. Vsa števila stroškov, ki niso dognana s statistiko, marveč jih bomo sami izvajali, vzamemo tako nizka, da bo vsak razsoden čitatelj moral priznati, da so prej pre nizka kakor previsoka. Pri številih dohodkov naredimo pa narobe.

a) *Stroški kranjskega kmetijstva za davke in za prispevke ter potrebščine v javne in verske namene.*

Glavni davek, ki ga plačuje kmetovalec, je zemljiški davek, in ta znaša 1,011.402 K.*) Drugi davek, ki tudi skoraj ves zadeva le kmetijski stan je hišnorazredni davek, ki znaša 277.248 K. Ves hišnorazredni davek zapišemo zato na račun kmetijstva, ker ni mogoče dognati, koliko ga plačujejo drugi stanovi; a to kar plačujejo ti, je gotovo tako malo, da ne pride v poštev. Da se pa vendar ne bo moglo oprekati, da je potem to število previsoko, zato pa popolnoma izpustimo 5% davek od davka oproščenih splotij, ki znaša izven Ljubljane 7800 K, ki ga gotovo nekaj pride na kmetijstvo. Ravno iz tega vzroka izpustimo tudi vse davčne kazni, pristojbine za iztirjavanje in zamudne obresti, kar vse skupaj znaša (mesto Ljubljana ni vračunjeno) 47.406 K, in to vsoto večinoma plačajo kmetovalci.

Deželne in normalno-šolske doklade (40%) plačajo kmetovalci na zemljiški in hišnorazredni davek 507.460 K.

Zdravstvena doklada se plačuje na vse neposredne davke in jo plačujejo vsi okraji razen mesta Ljubljane. Ta doklada znaša 100.290 K za vso deželo, torej se mora računati, ker mesto Ljubljana odpade, da kmetovalci plačajo najmanj 1/2 te doklade, t. j. 50.000 K.

Doklada za okrajne blagajnice prinaša na leto 488.174 K (mesto Ljubljana nič ne prispeva), zato pride od te doklade gotovo 1/2, t. j. 244.087 K na kmetovalce.

Občinske doklade znašajo, kakor smo bili na merodajnih mestih poučeni, povprečno najmanj 30% na zemljiški in hišnorazredni davek, torej plačujejo kmetovalci teh doklad na leto 380.500 K.

Stroške za verske namene (biro, razne plače, pristojbine, vzdrževanje cerkva in farovžev itd., itd.) potem stroške za šolstvo in izobrazbo (šolske potrebščine, študiranje kmetijskih otrok v mestih, srednjih in visokih šolah, društva, knjige, časopisi itd.) proračunamo na leto z 1,000.000 K, kar je gotovo veliko premalo.

Če vse te postavke seštejemo, vidimo, da plača kranjski kmetovalec na leto za vse davke, in za verske, šolske in izobrazovalne namene 3,450.697 K. Ta vsota je pa v resnici prej večja kakor manjša, kajti iz gornjega je razvidno, da smo vzeli najnižje postavke ter smo davek od osebnega dohodka, ktere ga so kmetovalcem tudi precej naložili, popolnoma izpustili. Vrhutega moramo tudi upoštevati, da išče izmed 55.682 kranjskih samostalnih kmetovalcev 10.086 postranskega zaslužka in da je med

*) Na razpolaganje so nam bili podatki o davku za l. 1899.

temi 7758 obrtnikov in 1096 trgovcev, ki od tega svojega postranskega posla tudi visoke davke in doklade plačujejo, ki jih pa na tem mestu seveda ne smemo v račun vzeti, ker v resnici ne obremenjujejo kmetijstva.

Kdo naj redi bike za prodajo.

Če hočemo s pomočjo dobrih bikov zboljšati svojo živino, potem je treba, da redimo res dobre in lepe bike.

Nekoliko smo v tem pogledu že napredovali, deloma s pomočjo zakona za povzdigo reje goveje živine, ki smo ga dobili l. 1891. Vendar nas čaka še mnogo dela, da se zboljšajo tudi pri nas razmere glede reje bikov. Po nekterih krajih nam še vedno manjka potrebnih bikov, razen tega se semintja redé tako malo-vredni biki, da od njih ni pričakovati prav nikakih koristi in nikakega uspeha.

Hvalevredno je, da so se v zadnjem času začeli subvencijski biki kupovati tudi doma v deželi. To bo brez dvoma ugodno vplivalo na naše živinorejce. Že v teh letih se je lahko zaznalo zanimanje za to vpeljavo, kajti reči se mora, da se je pred nakupovalno komisijo pripeljalo zadostno število mladih bikov. Še bolj se bo pa opazil ta napredek v nekterih letih, kajti dobra cena, ki se plačuje za poldrugo leto stare bike, bo marsikakega živinorejca vnela, da se bo tudi odločil za rejo bika.

Že danes pa moramo naše živinorejce opozoriti, da ni vsakdo poklican, da bi redil mlade bike, ampak da so usposobljeni za to le tisti živinorejci, ki imajo potrebne predpogoje za tako rejo. Sicer bi se prav lahko zgodilo, da bi začeli posamezni živinorejci preveč izkoriščati to nakupovanje v svoj prid in bi iz gole spekulacije odrejali za pleme jnnčke, ne glede pri tem prav nič na to, ali so tudi res dobrega rodu in takih lastnosti, ki so potrebne za zboljšanje živine, ali ne.

Da bi bilo z nakupom bikov, pri katerih bi se vsa plemenska vrednost presojala edino le po telesnih oblikah, ne pa tudi po krvi in drugih merodajnih lastnostih, slabo ustrezno namenom takega nakupovanja, je več kakor jasno. Da se pa utegne kaj takega res zgoditi, o tem imamo že dokaze. Pri zadnjih nakupih je na pr. neki živinorejec obakrat pripeljal bika naprodaj. Predlanskim je pripeljal bika, ki je bil visoke in ravne rasti, po barvi marijinodvorskega, po telesnih oblikah pa simodolskega plemena; lansko leto je pa ponudil bika, ki je bil čisto druge krvi, bika, ki je kazal po svoji črnosivi barvi, pa tudi po svojih drugih telesnih oblikah, da je potomec domačega plemena, pomešanega z muricodolskim. Res je, da sta bila oba bika dokaj dobre vnanjosti, toda vnanjost samanasebi ne more in ne sme biti merodajna, če imamo presojati plemensko vrednost bikov, kajti znano je, da se ravna njegova vrednost pred vsem tudi po tem, ali je dobrega rodu, prave krvi in tako utrjenih lastnosti, da jih bo gotovo prenašal na zarod. V obeh omenjenih slučajih se pa ne da o tem govoriti, in zato tudi nista imela tistih lastnosti, ki so pri plemenjakih vobče zaželene in ki so dandanes tudi potrebne, če naj s plemenjaki dosežemo ugodne uspehe pri zboljševanju živine.

Kdo pa je potemtakem poklican pečati se z rejo mladih bikov? Kdo pa ima potrebne predpogoje za to? — Če le nekoliko pogledamo položaj živinoreje pri kmetijskih naših gospodarjih, vidimo, da so razmere v

tem pogledu pri nas na Kranjskem zelo različne. Vobče pa lahko rečemo naslednje: Kjer imajo gospodarji v svojih hlevih raznovrstno in na vse načine mešano živino, kjer sploh živino pogostoma menjavajo, ne gledé prav nič na pleme, in kjer je gospodarjem tudi vseeno, ali pripuščajo svoje krave k temu ali k onemu biku, tam ni mesta za prirejo bikov, ki bi jih bilo prodajati v plemenitvene namene. In takih razmer je, žal, še dosti na Kranjskem, zlasti na Dolenjskem. V takih odnošajih dobimo bike, ki so nezanesljivih lastnosti in sploh dvomljive vrednosti, četudi so navidez lepe vnanjosti. Poklicani pa so za rejo plemenjakov tisti naši živinorejci, ki imajo stalno domačo rejo, ki gledajo na to, da rede živino enake in pripravne krvi in ki z odbiranjem plemenih živali skrbé tudi zato, da se zboljšuje zarod od rodu do rodu. Taki živinorejci imajo potrebne predpogoje za rejo mladih bikov, in od takih naj se vbodoče tudi predvsem kupuje. R.

Mlekarsko knjigovodstvo.

(Piše M. Ivančič.)

(Dalje.)

Po dokončanem prvem računu imam za vse ostale račune potrebne podatke. Kar dobi posamičnik na tolsčobnih enotah, poiščem v II. tabelici, vse drugo ostane kakor v prvem računu, ker dobi na mlečnih odstotkih in gospodarskih stroških vsak *kg* mleka enak del. Ta račun se seveda zapisuje v posebno knjigo, ki jo hočemo omeniti v naslednjem, prej pa končamo ta odstavek, da dostavimo še, kako plačujejo mleko v III. sirarnicah. Ker od tolsčobe v mleku ni toli odvisna množina sira, pač pa kakovost, je najpravičnejše, če določimo navzdol gotovo mejo, ktere nihče ne sme brez kazni prekoračiti; nasproti pa delimo nagrade mleku, ki prekorači mejo navzgor. Zahtevajmo n. pr. 3,5—4,5 % kot povprečno množino tolsčobe. Mleku pod 3,5 % se odtrga 1 vinar, a onemu nad 4,5 % doda 1 vinar za vsak *kg*. Merodajna so le mesečna povprečna števila. 3 % pa naj bode najnižja meja, ki jo pri naših pasmah in ob dobri naši krmi lahko z mirno vestjo zahtevamo.

Enako plačujejo sirarnice pod IV., dokler je maslo postranski izdelek; kakorhitro se ga pa že toliko izdeluje, da zahteva recimo že $\frac{1}{2}$ došlega mleka, plačujemo bolj pravilno po načinu, navedenem pri mlekarnicah II. vrste.

Kakor sirarnice naj pa plačujejo tudi zadruga, ki večidel prodajajo mleko. Sicer se prodano mleko plačuje po eni ceni, naj bo tolsto ali ne; to pa bolj na kmetih; po mestu že zahtevajo mleko gotove tolsčobe. Od dobrega mleka je marsikdaj odvisna kupčija s smetano in z maslom, in končno je mlekarnična stvar posneti pretolsto mleko, predno gre v sirarnico ali na trg, da izkoristi tolsčo, ki jo ima plačati praviloma združnikom. Pri obračunanju z združniki se poslužujemo izplačilne knjige: (glej str. 20.)

Mesečni znesek oddanega mleka se vsakemu združniku prepíše iz zapisnika mleka; povprečna množina tolsčobe v njem iz knjige za preiskovanje mleka; kar dobi na tolsčobnih enotah, se, kakor rečeno, poizve na podlagi tolsčobnih odstotkov iz II. tabelice; njemu pripadajoči znesek mlečnih enot in obratnih stroškov je itak enak drugim; množi se končno „čisti ostanek“ s prvim številom, t. j. z množino mleka, da dobim „skupni znesek“. Kar je prejel na izdelkih, seštejem in prenesem iz zapisnika mleka. Po odbitku vseh prejemkov mu

ta vprašanja odgovoriti, bi ne zadostovala vsa številka „Kmetovalca“. Da se ljudstvo izseljuje, je vzrok ta, ker naše kmetijstvo ne nese in gredo ljudje rajši po svetu kakor bi doma slabo živeli. Če bomo pa po starem naprej kmetovali, imate pa prav, če pravite, da pojde vse v nič. Iz tega sledi, da moramo drugače kmetovati, t. j. porabiti vsa novodobna sredstva, ki nam omogočijo, da najmanj še enkrat več pridelujemo, potem se bomo gmotno okrepili ter bomo laže in bolje plačevali delavce. Če bo imel delavec doma dober zaslužek, potem se ne bo izseljeval. In kakšen svet naj Vam damo? To je pač težko, kajti pri nas smo že tako daleč, da je skoraj že prepozno. Vrata zapirati, kadar je tele že iz hleva, nič ne hasni. Uredite kmetovanje tako, da boste izhajali s kolikor mogoče malo delavcev; vrzite se izključno na pridelovanje krme in obračajte vso pozornost na dobro živinorejo in z njo združeno mlekarstvo. Če boste tako uzorno kmetovali, se Vam bo bolje izplačevalo živž kupovati kakor ga doma pridelovati.

Vprašanje 29. Ali kaže bukov gozd tako sekati in trebiti, da se sčasom izpremeni v smrekov in jelkov gozd? Ali je upanje, da dobi bukov les enako ceno kakor smrekov in jelkov? (J. M. v Št. J.)

Odgovor: Če se v bukovem gozdu kažete smreka in jelka samiodsebe, je to znak, da so tla zanj pripravna, in je le priporočati bukov gozd tako obdelovati, da se izpremeni v črna, ker je ta sploh boljši in več vreden, in se je zaradi menjave gotovo nadejati, da bo jelovo drevje na spočetem svetu bolje uspevalo. Da bi bukov les postal enako vreden smrekovemu, se ni nadejati, dasi se v to svrhu s pomočjo moderne tehnike dela z velikim naporom.

Vprašanje 30. Imam kravo in junca, ki dolbeta in ližeta les ter grizeta svojo dlako in drugih živinčet. Kako odstranim to razvado? (J. A. v V. P.)

Odgovor: To ni razvada, temveč posledica prazne krme, zlasti sena, ki je rastle na močvirnih tleh. Vsled take krme postane hranitev živalskega telesa nepravilna, živali primanjkuje rudninskih redilnih snovi, in neki notranji nagon jo sili, da ta primanjkljaj hoče nadomestiti z lizanjem in grizenjem raznih predmetov. Pokladajte svoji živini klajno apno, pa bo ta prikazen ponehala in vrhu tega se bo živina bolje redila. Krmo pa zboljšate, če osušite travnike ter njive in travnike gnojite s fosforovo kislino in z apnom.

Vprašanje 31. Na nekterih mestih, oziroma gredah, mi bolhe uničijo vse mlado zelje, in sicer precej, ko pride iz zemlje. Dogaja se mi to le na dveh gredah, drugod ne. Kako naj ravnam, da mi bolhe zopet letos na tem prostoru ne uničijo zelja? (J. A. v V. P.)

Odgovor: Da Vam ravno na gotovem prostoru bolhe delajo veliko škodo, prihaja odtod, ker se je tam ta škodljivec vgnezdil. S tem, da vedno na enem istem prostoru sejete zelje, pospešujete le njegovo razmnoževanje. Priporočamo Vam na dotični prostor nekaj let ne več saditi zelja. — Sredstva proti bolham na zelju so naslednja: Štupanje napadenih mest z zdrobljenim suhim guojem iz kurnjakov in golobnjakov, nadalje štupanje s pepelom, s cestnim prahom in z apneno moko. Štupa naj se zgodaj zjutraj, dokler je še rosa, da se prah prime rastlin. Priporočajo tudi polivanje z vodo, v kateri se je kupal pelin.

Vprašanje 32. Pri nas nastavlja najemnik lova lisicam strihnin, in to prav blizu hiš, po senočetih, pašnikih itd., ter trdi, da ima dovoljenje od glavarstva. Zgodilo se je že dvakrat, da je bila domača živina zastrupljena, zato vprašam: ali se more zahtevati kaka odškodnina za storjeno škodo? (F. R. v Č.)

Odgovor: O tej zadevi nismo mogli zaslediti v zbirki zakonov in naredeb, zadevajočih lov, nobene splošno veljavne

določbe, izvzemši posebno naredbo štajerskega namestništva z dne 15. decembra l. 1872. Ker je menda javno varstvo pri nas ravno toliko vredno, kolikor na Štajerskem, zato menimo, da se tudi pri nas zastrupljanje lisic sme vršiti pod istimi varstvenimi pogoji, kakor na Štajerskem. Napominjana naredba določa: 1.) Prizadetim občinam se mora obširno razglasiti, kje je strup nastavljen, in ljudje se morajo poučiti, kako naj se ravnajo. 2.) Mesta, koder leži strup, se morajo objaviti, oziroma zaznamovati. 3.) Pristop na ta mesta mora biti za časa zastrupljanja (meseca januarja) pod kaznijo 10 K prepovedan. 4.) Pogible lisice ne sme nihče drug pobrati kakor one osebe, ki zastrupljanje izvršujejo. 5.) Za časa zastrupljanja domača živina ne sme okrog hoditi in vsi psi morajo biti priklenjeni. — Iz teh določil morete posneti, za kako nevarno smatrajo oblastva sama zastrupljanje, in če dotični lovec ni ukrenil vsega potrebnega, da se vsaka škoda prepreči, se morete pritožiti na okrajno glavarstvo.

Vprašanje 33. Imam sod dalmatinskega vina, ki je pričelo cikati. Ali je mogoče vino popraviti, da bo kakor prej, in ali se da nadaljnje cikanje preprečiti? (P. M. v S.)

Odgovor: Cikasto vino se da popraviti, dokler še ni v njem preveč kisove kisline, t. j., če je ni nad 2 ‰. Če je pa več, potem je najbolje vino porabiti za kis. Cikasto vino se popravi s pasteriziranjem, ki ima namen umoriti tiasta bitja, ki cik povzročajo. Ker pa Vi nimate v to svrhu potrebnih priprav, zato tega ne morete storiti. Cik se tudi zamori z močnim zažveplanjem vina, a tako vino je zdravju škodljivo in se ne sme točiti. Priporočamo Vam torej vino, dokler še ni preveč cikasto in je še pitno, hitro porabiti, kajti cikanje hitro napreduje. Opozarjamo Vas, da je točenje cikastega vina po zakonu prepovedano. Cikasto vino se za okus nekoliko popravi, če mu pridenemo mramorovega prahu, a mnogo se s tem ne doseže, ker mramorov prah vinu najprej vzame vinsko in jabolčno kislino, in če bi dodali toliko tega prahu, da bi se zamorila tudi vsa kisova kislina, potem bi vino dobilo zoprno, grenak okus, da skoraj ni več pitno.

Vprašanje 34. Moja žrebica je padla, vsled česar so se pokazala znamenja vnetja možganske mreže in v komolčnem členu leve noge jej pri hoji poka kakor če se šibice lomijo. Vnetje možganske mreže sem ozdravil, a pokanje je ostalo, ne da bi žrebica kaj šepala ali da bi kazala kake bolečine. Ali je to pokanje v členu kaj nevarnega in kako se ozdravi? (I. B. na M.)

Odgovor: Tako pokanje v členu je brezpomembno in je skoraj gotovo posledica majhnega vnetja v členu, kterega je žrebica dobila pri padcu. Vsled vnetja je sedaj premalo členove maže in vsled drgnjenja kosti ob kost se sliši to pokanje. Kakor rečeno, je to pokanje brezpomembno, vendar bo pa dobro, če dotični člen vsak dan par minut z roko dobro drgnete in pri tem zlasti s palecem okoliinokoli člena močno pritiskate. Drgnite od zgoraj navzdol.

Gospodarske novice.

* **Mlekarstvo na Kranjskem.** Na Kranjskem je bilo konci l. 1901. 37 mlekarških zadrug in 2 kmetijski zadrugi, ki se poleg drugega tudi pečata z mlekarstvom. Vsega skupaj je bilo torej 39 mlekarov, med kterimi je pa bilo v eni delo za vse leto ustavljeno, druga je pa prenehala delovati meseca novembra 1901. Iz podatkov, ki so jih te zadruge (oziroma društva) poslale vsled poziva e. kr. kmetijskega ministrstva, smo posneli naslednja števila, ter pristavimo, da mlekarški zadrugi v Cerknici in v Škofji Loki nista hoteli dati sploh nobenih podatkov. Najstarejši mlekar ni sta v Bohinjski Bistrici in na Nemškem Rovtu v Bohinju, ki sta bili ustanovljeni l. 1875. V 35 mlekaršnah (od dveh sploh ni poročil, ena vse

leto ni delovala in od ene ni bilo mogoče dobiti poročila, koliko je mleka prejela) so l. 1901. prejeli 3,473.255 l. mleka, ki so ga zadružnikom plačali povprečno po 10 h; torej so zadružniki prejeli za mleko 347.325 K. Največ mleka je imela logaška mlekarska zadruga, in sicer 675.573 l. Mlekarske zadruge so spravljale mleko v denar s prodajo svežega mleka v Trst in z izdelovanjem presnega masla ter sira. V eni prihodnjih številkih tega lista nameravamo prijaviti podrobno razpravo o naših mlekarskih zadrugah, ki zavzemajo jako važno mesto med sredstvi, ki naj pospešujejo kmetijstvo. Mlekarsko zadružništvo se je pri nas primeroma tako lepo razvilo, kakor v nobeni drugi kronovini, in to brez vsakega hrupa. Na tem ima pa vse zasluge naša c. kr. kmetijska družba, ki je prve take zadruge začela snovati že leta 1875. Izmed danes obstoječih mlekarskih zadrug jih je več kakor tri četrtine osnovanih po nasvetu naše družbe in njenih podružnic. To tiho, a uspešno delovanje bodi odgovor kričavim sovražnikom družbe, ki venomer trobijo, da je naša družba proti kmetijskim zadrugam.

* **Novo mlekarske zadruge** v l. 1902. se snujejo ali pa so že osnovane na Kranjskem v Grahovem, v Velikiloki pri Trebnjem, v Selcih in v Zagorju na Pivki.

* **Pravila za mlekarske zadruge** je naša družba dala ravnokar nove tiskati ter jih bo oddajala za svojo ceno.

* **Zborovanje zaupnikov društva za varstvo avstrijskega vinstva** bo v četrtek, 27. t. m. dopoldne ob desetih v mestni dvorani (v mestni hiši, ne v „Mestnem domu“) v Ljubljani. K temu zborovanju imajo pristop vsi za povzdigo kranjskega vinstva zanimajoči se vinogradniki in drugi zainteresentje. Društvo, ki to zborovanje priredi, ima svoj sedež na Dunaju in je izvolilo iz Kranjskega razen 20 zaupnikov, ki mu pošiljajo mesečna, pol- in vseletna poročila o napredku vinstva na Kranjskem, dež. poslanca in graščaka v Bršlinu pri Novem Mestu, gospoda viteza Langerja, še za odbornika svojega osrednjega odbora. — Poleg tega, da to društvo priskrbuje svojim členom razne vinogradske potrebščine po prav nizkih cenah in daje potrebne nasvete in navodila pri prenavljanju vinogradov, si posebno prizadeva, da bi se obnovitev za avstrijsko vinstvo nesrečne vinske klavzule ugodno rešila. Zato nabira to društvo podpise in izjave raznih društev in zborov iz vinorodnih krajev, in s tem namenom priredi tudi zborovanje v Ljubljani, v središču med Dolenjsko in Notranjsko. Razen te točke se bode sklepalo tudi glede postavnega postopanja pri napravi polvina, petiota in žganja iz vinske in sadne drozge; in dalje tudi glede uvedbe pravega časa za trgatve.

* **Družba ima v zalogi in oddaja**

rudninski superfosfat	100 kg po	7 K 25 h
kajnit	„ „ „	5 „ — „
kalijevo sol	„ „ „	12 „ 60 „
žmlete lanene tropine	„ „ „	19 „ — „
živinsko sol	„ „ „	10 „ 56 „
seme rdeče ali štajerske detelje	1 „ „	1 „ 30 „
„ lucerne	„ „ „	1 „ 35 „
izvirno rusko laneno seme	„ „ „	— „ 36 „
seme rdečkaste pese „mamut“	„ „ „	— „ 90 „
„ rumene „ „	„ „ „	1 „ — „

Vse cene veljajo za blago, postavljeno na ljubljanski kolodvor. Vsa gnojila se oddajajo v celih vrečah po 100 kg, le kalijevo sol tudi v vrečah po 50 kg. Lanene tropine se oddajajo v vrečah po 50 kg. Živinsko sol priskrbimo le tistim, ki sami ne morejo ponjo v Ljubljano. Vse druge tu imenovane gospodarske potrebščine se oddajajo v poljubnih množinah. Če ni drugačnega dogovora, se vse naročitve izvrše po povzetju.

* **Popravek.** V 2. številku letošnjega „Kmetovalca“ sta pri podobah zamenjani 2 številki: pod. 9. mora biti zaznamo-

vana kot 8., pod. 8. pa kot 9. Če čitatelji naj izvolijo to popraviti, da jih ne bo motilo.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 13. februarja 1902.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gospod deželni glavar O. pl. Detela, in navzoči so bili: podpredsednik gospod ravnatelj Povše in odborniki gg. Goll, baron Lazarini, Lenarčič, baron Liechtenberg, Pavlin Pogačnik, Rohrman, dr. pl. Wurzbach, Žirovnik ter ravnatelj Pirc.

Glavni odbor se je natančno posvetoval o preustrojitvi družbene podkovske šole na podlagi poročila glavnega odbornika višjega živinozdravnika gosp. A. Pavlina ter je sklenil predloge, ki se o tej zadevi stavijo c. kr. deželni vladi. Končno je odbor tudi sklenil izjaviti, da od 1. januarja l. 1904. ni več voljan imeti podkovsko šolo in tudi ne več v to svrhu prepustiti svojih poslopij, če se do tega dne preustrojitev na tak način ne izvrši, da družba ne bo imela nobenih stroškov in nobene izgube na obrestih svojega premoženja.

Začasno se je potrdila ustanovitev novih podružnic v Beli peči, v Gorenjem, na Rakeku, v Ribnem in na Uncu. Obenem je glavni odbor principiarno odločil, da novo ustanovljene podružnice nimajo pravice do kterejakoli dela premoženja onih podružnic, od katerih se so odcepile.

Glede vpeljave posebnega gasilnega reda za gozdne požare potom zakonodaje se je odbor izrekel zoper uzakonjenje, ker se je na podlagi poizvedovanj dognalo, da na Kranjskem zadostuje o dotična določila gozdnega zakona in bi bil tak red novo breme našim občinam, oziroma kmetovalcem.

Za uravnavo Poljanske ceste v Ljubljani je glavni odbor pripravljen odstopiti del sveta od družbenega posestva, in sicer po 20 K za štirjaški meter.

Prošnje treh občin za nove semnje je glavni odbor sklenil deloma priporočiti, deloma ne.

Glede prošnje mlekarske zadruge v Št. Mihelu za državno podporo je odbor sklenil počakati s poročilom, dokler ne dobi potrebnih pojasnil, ktera je ob enem naročil dobiti.

Prošnjo podružnice v Poljanah za državno podporo za drevnico je glavni odbor sklenil toplo priporočiti.

Glavni odbor je vzel na znanje dosedanje družbene korake, ki merijo na to, da se vpelje izključno le nova mera in vaga pri prodaji mleka in mlečnih izdelkov.

Prošnjo mlekarske zadruge na Selu pri Bledu je odbor sklenil toplo priporočeno izročiti c. kr. kmetijskemu ministrstvu.

Glavni odbor je sklenil vnovič obrniti se do c. kr. kmetijskega ministrstva s prošnjo, da se za Kranjsko nastavi prepotreben potovalni učitelj za mlekarstvo, ker izkušnje kažejo, da je pri snovanju mlekarskih zadrug potrebna večja previdnost in da večina mlekarskih zadrug potrebuje rednega strokovnega nadziranja in pouka.

Od deželnega odbora izročene prošnje nekterih podružnic za podporo je glavni odbor primerno rešil.

Za nove ude so bili predlagani in sprejeti gg.:

Harmelj Adolf, učitelj na Erzelju; Poljšak Alojzij, posestnik v Gabrju; Žgur Avgust, posestnik na Gočah; Pogačnik Josip, čevljar v Ljubnem; Teran Peter, posestnik v Ljubnem; Toman Valentin, posestnik na Posavcu; Šolar Lorenc, posestnik v Ljubnem; Avsec Alojzija, posestnica v Igavasi; Hace Ivan, posestnik v Podcerkvi; Nelec Jakob, posestnik v Vrhniki; Plos Ivan, posestnik v Starem Trgu; Bregar Frančišek, posestnik na Bregu; Jeras Matevž, posestnik v Šmartnu; Fortun Ivan, posestnik v Dameljnu; Brajdič Mate, posestnik in župan v Vrhu; Brozovič Štefan, posestnik v

Špeharjih; Gliha Alojzij, posestnik v Veliki Loki; Judnič Josip, izšolan kmetovalec v Petrovi Vasi; Štukelj Peter, posestnik v Semiču; Barbič Ivan, posestnik v Metliki; Rihar Anton, posestnik v Hruševem, Kušar Frančišek, posestnik na Dobrovi; Zdešar Anton, posestnik na Šujci; Košir Valentin, posestnik v Stranski Vasi; Kunavar Ivan, posestnik v Utiku; Blatnik Ivan, posestnik na Ločici; Ahram Anton, kaplan v Škocijanu; Benedičič Jakob, kaplan v Škocijanu; Jan Josip, posestnik v Dobrovški Vasi; Kovačič Ivan, posestnik v Hrastuljah; Kožar Anton, posestnik na Krki; Cotič Josip, posestnik v Vrhpolju; Kopal Anton, posestnik v Saboru; Mislej Andrej, trgovec v Vrhpolju; Bratovž Anton, posestnik v Vrhpolju; Kopal Frančišek, posestnik v Vrhpolju; Globočnik Frančišek, posestnik v Vogljah; dr. Ipavec Gustav, posestnik in zdravnik v Št. Jurju ob južn. žel.; Perdan Josip, posestnik v Šenčurju; Vreček Jernej, posestnik v Voklu; Jeretin Martin, posestnik v Litiji; Benegalija Ivan, posestnik v Štangi; Pregelj Josip, posestnik v Gradiških Lazah; Zorec Anton, posestnik v Vel. Gabru; Breclnik Ivan, posestnik v Dravljah; Babšek Frančišek, posestnik v Rudniku; Benda Frančišek, posestnik v Potoku; Jereb Ivan, posestnik na Golem; Letnar Andrej, posestnik v Kozeh; Škofic Ivan, posestnik v Vrhpolju; dr. Leščnik Janko, odvetnik pri sv. Lenartu na Štajerskem in posestnik v Čatežu; Romih Anton, posestnik v Črešnjevcu; Rome Ivan, posestnik na Selih; Simon Frančišek, posestnik in ključavničar na Vrhniku; Gorišek Ivan, posestnik v Dobravici; Borštnik Ivan, posestnik v Dolah; Petelin Ivan, posestnik v Borovnici; Petrovčič Frančišek, posestnik v Borovnici; Švigelj Tomaž, posestnik v Borovnici; Od-lazek Frančišek, posestnik na Veseli Gori in cerkvenik v Št. Rupertu; Anžiček Josip, posestnik na Strazi; Jerovšek Josip, posestnik v Trsteniku; Strah Mihael, posestnik v Mirni; Vidmar Anton, posestnik v Mirni; Dulec Ivan, posestnik v Telčah; Umek Ignacij, posestnik v Mladatičah; Kukec Frančišek, posestnik v Križu; Dobovšek Marko, posestnik v Križu; Majcen Ivan, posestnik v Polju; Pelko Ivan, posestnik v Trzišču; Škulj Frančišek, učitelj v Trzišču; Dragan Anton, posestnik v Čenjnjah; Nagode Josip, kaplan v Trebelnem; Pavšelj Frančišek, posestnik v Mirni Vasi; Novak Jernej, posestnik v Podturnu; Piškur Anton, posestnik v Radnji Vasi; Tomič Frančišek, posestnik v Trebelnem; Smrekar Ivan, posestnik v Radulji; Vranič Ivan, posestnik v Prekopi; Tomažin Leopold, posestnik v Gmajni; Sajovic Frančišek Ks., hotelir in posestnik v Kranju; Bučar Leopold, enolog in posestnik v Kostanjevici; Erjavce Frančišek, posestnik v Gorenji Vasi; Lampret Mihael, posestnik na Muljavi; Babnik Frančišek, posestnik in gostilničar v Tomačevem; Brinšek Lucija, posestnica v Šmarji pri Jelšah; Glihe Frančišek, posestnik v Kuki Vasi; Zlobec Andrej, posestnik v Krajni Vasi; Rode Anton, posestnik na Stari Vrhniki; Biščak Andrej, posestnik v Bujah; Dragan Anton, mlinar v Klevevžu; Poljanec Frančišek, posestnik v Šmarjeti; Dimnik Matija, posestnik v Podkuzah; Bukovnik Frančišek, asistent na podkovski šoli v Ljubljani, Slovša Anton, mesar v Ljubljani; Kajzer Leonhard, p. d. Pur, posestnik v Janževem Vrhu; Kljun Štefan, posestnik v Ljubljani; Tratnik Marjeta, posestnica v Dolenji Vasi; Bordon Josip, dacar v Dekanih; Kostavec Anton, posestnik v Podgorju; Plešivčnik Tomaž, p. d. Kronwirt, posestnik v Pliberku; Šercar Jakob, p. d. Hrast, posestnik na Blatu; Babič Frančišek, trgovec in posestnik v Ljubljani; Bralno in pevsko društvo »Kraški Vrh« v Avberu; Vesel Ferdinand, slikar v Grundlju; Vrtačnik Jakob, posestnik v Senožeti; Sitar Ivan, posestnik v Lešah; Kregar Ivan, posestnik in trgovec v Ljubljani; Jerančič Alojzij, trgovec v Ljubljani; Perme Matevž, železniški nadziralatelj in posestnik na Glincah; Plešec Ivan, posestnik na Brezovici; Ota Lovrenc, posestnik v Bobjuncu; Kržan Frančišek, posestnik v Žejah; Šemrov Anton, posestnik v Medvedjem Brdu; Bogataj Urban, posestnik v Potoku; Šteblaj Ivan, posestnik na Igu; Štempihar Frančišek, posestnik v Čemšeniku; Sopotnik Ivan, posestnik v Čemšeniku; Müller Ivan, posestnik v Beli Peči; Ivančič Valerijan, pri c. kr. ekonomičnem uradu v Biogradu; Alič Ivana, posestnica v Ladji; Bahor Jurij,

posestnik v Dragovanji Vasi; Primožič Ivan, posestnik na Vrhu; Kirn Ivan, posestnik v Zagorju; Štavar Anton, posestnik v Zagorju; Turk Frančišek, posestnik na Bregu; Bernard Jakob, posestnik v Lescah; Bergoč Ivan, posestnik v Kleneku; Kristan Lovro, posestnik v Št. Petru; Lovšin Anton, posestnik v Jurjevici; Zidar Ivan, posestnik v Brežah; Rehberger Marjeta, posestnica na Primskovem; Zupan Josip, posestnik na Primskovem; Brejc Lovro, posestnik v Dobrem Polju; Uršič Jakob, posestnik na Slapu; Rondič Filip, posestnik na Slapu; Ambrožič Frančišek, posestnik na Slapu; Uršič Viktor, posestnik na Slapu; Zorš Alojzij, posestnik na Slapu; Bergant Jernej, posestnik v Repnjah; Jereb Frančišek, posestnikov sin v Vodica; Bugar Ivan, p. d. Jakob, posestnik v Vodica; Vončina Josip, posestnik v spodnji Kanomlji; Hus Jurij, lakarničar v Vipavi; Kostanjevec Andrej, posestnik v Vipavi; Petrovčič Josip, posestnik in gostilničar v Vipavi; Martinšek Ivan, posestnik v Svibnjem; Fischer Maksimilijan, graščak v Bobnu; Leskovec Ivan, posestnik v Zali; Šemrov Valentin, posestnik v Godoviču; Tratnik Martin, učitelj v Godoviču; Urek Frančišek, trgovski pomočnik v Ljubljani; Zajec Frančišek, urar v Ljubljani; Vesner Uršula, posestnica v Ljubljani; Bralno društvo v Vel. Žabljah; Šebat Anton, provizor v Žusenu; Barič Josip, posestnik v Sodevcih; Jerič Ivan, kmetovalec na Greti; Bralno društvo »Edinost« v Središču; Rožič Ivan, posestnik v Vinjah; Kremesec Frančišek, posestnik v Metliki; Žugelj Martin, posestnik v Dobravica; Mavrin Peter, posestnik v Brezovici; Balon Josip, posestnik v Stari Vasi; Štavidohar Jurij, posestnik v Jelenjivasi; Tavčar Terezija, podjetnika vdova v Ljubljani; Primožič Valentin, posestnik v Novi Vasi; Petrič Josip, posestnik v Gradišču; Fras Jakob, posestnik v Trnovskem Vrhu; Bojec Ivan, posestnik v Prigorici; Medved Ivan, posestnik v Prigorici; Tanko Ignacij, posestnik v Prigorici; Mrhar Frančišek, posestnik in mizar v Prigorici; Kljun Frančišek, trgovec v Prigorici; Zbašnik Neža, posestnica v Dolenji Vasi; Tekavec Anton, posestnik v Dolenji Vasi; Nosan Frančišek, posestnik v Blatu; Wiederwohl Frančišek, posestnik v Blatu; Trdan Martin, posestnik v Rakitnici; Bajt Ivan, posestnik na Uncu; Bombač Ivan, posestnik na Rakeku; Beber Andrej, posestnik na Uncu; Benčan Josip, posestnik na Rakeku; Bombač Jakob, posestnik na Rakeku; Bombač Andrej, posestnik na Rakeku; Fatur Ivan, posestnik in trgovec na Rakeku; Gabronja Andrej, posestnik na Uncu; Gabronja Matija, posestnik na Rakeku; Ivančič Lovro, posestnik na Uncu; Ivančič Ivan, posestnik na Rakeku; Kobe Matija, posestnik in obč. tajnik na Uncu; Kranjec Ivan, posestnik v Ivanjem Selu; Korenčič Anton, posestnik na Rakeku; Lešnjak Ivan, posestnik na Rakeku; Mahnič Ivan, posestnik na Uncu; Matičič Anton, posestnik na Rakeku; Matičič Matija, posestnik na Rakeku; Matičič Matija v Ivanjem Selu; Matičič Andrej, posestnik na Rakeku; Mlinar Frančišek, posestnik na Uncu; Modic Andrej, posestnik in župan na Rakeku; Modič Ivan, posestnik na Rakeku; Petrovčič Jakob, posestnik na Uncu; Pirec Andrej, posestnik na Rakeku; Poženel Ivan, posestnik v Ivanjem Selu; Pregelj Matija, posestnik na Rakeku; Papler Ivan, orgljavec na Uncu; Rebec Anton, posestnik na Uncu; Stražišar Anton, posestnik na Rakeku; Švigelj Frančišek, posestnik in krojač na Rakeku; Zalar Ivan, posestnik na Rakeku; Kolar Ivan, posestnik na Rakeku; Koščak Ivan, posestnik na Rakeku; Urbas Jurij, posestnik na Rakeku; Kranjec Ivan, posestnik na Rakeku; Feltrinelli G., trgovec z lesom na Rakeku; Stržaj Matevž, posestnik na Rakeku; Svet Anton, posestnik na Rakeku; Mete Josip, posestnik na Rakeku; Pintar Ivan, posestnik na Rakeku; Gnjezda Anton, posestnik na Uncu; Jeršan Andrej, posestnik na Uncu; Udovč Ivan, posestnik na Uncu; Urbas Anton, posestnik na Uncu; Meliva Anton, logar na Uncu; Meliva Frančišek, logar na Uncu; Urbas Ivan, posestnik na Uncu; Gliha Makso, trgovec na Uncu; Bajt Ivan, posestnik na Uncu; Šlajnar Ivan, posestnik v Slivcah; Gabrenja Frančišek, posestnik na Uncu; Omahna Pavel, posestnik v Logu; Krhlikar Josip, posestnik na Vačah; Kres Josip, posestnik v Logu; Kimovec Ivan, posestnik na Vačah; Gantar Ivan, posestnik v Malenskem Vrhu; Kržišnik Ivan,

posestnik v Hotovljah; Fröhlich Gabrijel, restavrater v Ljubljani; Ocepek Anton, posestnik v Žvarovljah; Šustarič Jurij, posestnikov sin na Vrtači; Šetina Ivan, posestnik v Mokronogu; Slejko Frančišek, posestnik v Planini; Gröbner Ivana, posestnica v Planini; Benčan Jernej, posestnik v Planini; Kmetič Mihael, gostilničar v Dvorjeh; dr. Mayr Avgust, okrož. zdravnik v Cerkljah; Kepec Frančišek; posestnik v Zgor. Brniku; Japelj Matevž, posestnik na Vrhnikih; Piccoli Gabrijel, lekarnar v Ljubljani; Poklukar Josip, posestnik na Viču; Cerkvenik Pavel, posestnik v Gor. Vremah; Sajevec Andrej, posestnik v Struževem; Košnik Ivan, posestnik v Primskovem; Srnec Marija, veleposestnica na Smolniku; Mrzel Anton, posestnik in trgovec na Studencu; Mihevc Gregor, posestnik v Blekovskih Žiberšah; Skočaj Mihael, posestnik v Janeževem Brdu; Nadoh Štefan, posestnik v Janeževem Brdu; Šircelj Ivan, posestnik v Čeljah; Ivančič Anton, posestnik v Čeljah; Pogačnik Ivan, posestnik v Bezovnici; Tavčar Peter, posestnik v Praprotnem; Cerar Ivan, posestnik v Brezovici; Širk Gašper, posestnik v Rovišah; Vodlan Frančišek, posestnik v Lokah; Šega Frančišek, posestnik v Zamostecu; Fajdiga Rudolf, posestnik v Zamostecu; Matko Ivan, posestnikov sin v Podklancu; Pogorelec Anton, posestnik v Žigmaricah; Kovačič Ivan, posestnik v Sodražici; Ambrožič Alojzij, posestnik v Zamostecu; Plemelj Valentin, posestnik na Selu; Toman Ivan, posestnik na Selu; Demšar Pavel, posestnik na Selu; Derlink Frančišek, posestnik na Selu; Mandelj Jakob, posestnik na Selu; Odar Frančišek, sirar na Selu; Kristan Anton, posestnik na Selu; Balant Josip, posestnik na Selu; Plemelj Anton, posestnik na Selu; Poljanec Ivan, posestnikov sin na Selu; Zupančič Anton, posestnik na Selu; Ropret Anton, posestnik in gostilničar v Gradu; Fridrih Frančišek E., posestnik v Mirasanu; Kržič Frančišek, posestnik v Nadlesku; Pavlič Ivan, posestnik v Nadlesku; Rabič Marija, posestnica v Radovljici; Mulej Valentin, posestnik v Spod. Lipnici; Pogačnik Josip, krojaški mojster in posestnik v Radovljici; Kristan Ivan, posestnik v Predtrgu; Mrak Anton, posestnik v Predtrgu; Janc Frančišek, posestnik v Radovljici; Dornič Ivan, tvorničar in tesarski mojster v Radovljici; Poljšak Ivan, posestnik v Gorenjah; Požar Lovro, posestnik v Predjami; Turk Anton, učitelj v Bukovju; Krizman Anton, posestnik v Bukovju; Petrovič Ivan, posestnik v Beli pri Podkrajju; Milavec Frančišek, posestnik v Studnem; Vilhar Ivan, posestnik v Studnem; Podboj Josip, posestnik v Strmici; Bojec Jurij, posestnik v Podragi; Bratuž Ivan, posestnik v Podragi; Semenič Frančišek, posestnik v Podragi; Trošt Ivan, posestnik v Podragi; Trošt Josip, posest. v Podragi; Benčina Ivan, posest. v Podragi; Rosa Josip, posest. v Št. Vidu nad Vipavo; Tomè Frenčišek, posest. v Dravljah; Ferjančič Blaž, posestnik v Čekovniku; Šrimpf Josip, trgovec na Humu; Vošnar Frančišek, posestnik na Dobravi; Stržinar Jakob, posestnik na Vrhnikih; Brce Anton, posestnik v Bodeščah; Cengle Andrej, posestnik v Ribnem; Koselj Ivan, posestnik v Bodeščah; Kunčič Ivan, posestnik in trgovec v Ribnem; Mužan Peter, posestnik v Ribnem; Pangerc Matevž, posestnik v Bodeščah; Sodja Jakob, posestnik in gostilničar v Ribnem; Šmit Valentin, posestnik v Ribnem; Ljudska šola v Ribnem; Toman Frančišek, posestnik v Bodeščah; Valant Anton, posestnik v Ribnem; Valant Ivan, posestnik v Bodeščah; Valant Ivan, posestnik v Ribnem; Klein Adolf, posestnik tiskarne v Ljubljani; Lazar Ivan, c. kr. orožniški postajevodja v Št. Janžu; Kavčič Engelbert, nadučitelj v Sv. Križu pri Litiji; Brgant Ivan, posestnik v Ravnah; Hrovat Josip, posestnik na Brodu; Gracelj Ivan, posestnik v Ribnem; Krsnik Ivan, posestnikov sin v Ribnem; Koselj Ivan, posestnik v Ribnem; Pem Matevž, posestnik v Ribnem; Potočnik Ivan, posestnik v Bodeščah; Sitar Jurij, posestnik v Predostjah; Celar Ivan, posestnik in gostilničar v Predostljah; Prelec Andrej, posestnik v Brezovici; Fugina Josip, posestnik v Čepljah; Verderber Jure, posestnik v Zadercu; Martič Aleš, posestnik v Želučah; Gerdanec Martin, posestnik v Prilipi; Žagar Alojzij, posestnik na Žagi; Žagar Josip,

posestnik v Srpenici; Trebše Andrej, nadučitelj v Srpenici; Rupnik Josip, posestnik v Podkrajju; Veršič Ivan, posestnik v Novi Vasi; Drinovec Peter, posestnik na Okroglem; Juvan Ivan, posestnik na Vačah; Bajt Frančišek, posestnik na Uncu; Zalar Anton, posestnik na Uncu; Kralj Martin, posestnik in mesar v Ljubljani; Tribuk Roza, posestnica v Mozirju; Jerman Josip, gostilničar v Preserju; Bizjak Andrej, posestnik v Postojni; Fajdiga Jakob, posestnik v Malem Otoku; Šeber Makso, posestnik in fotograf v Postojni. Modrinjak Avgust, c. kr. sodnik in posestnik v Žužembregu; Hrovat Josip st., posestnik, gostilničar in mesar v Žužembregu; Slova Ivan, posestnik v Korenem; Škrj Anton, posestnik v Drenovcu; Zupan Frančišek, c. kr. davkar v Krškem; Solce Ivan, posestnik na Planini; Gabrijan Miko, posestnik v Dolencih; Štukelj Jakob, posestnik v Otovcu; Paskval Beno, posestnik v Svibniku; Gnejzda Ivan, posestnik in krojač v Jelčnem Vrhju; Potokar Ivan, posestnik v Radomljah; Podgornik Filip, posestnikov sin v Gorenji Tribuši; Poklukar Aleksandrina, posestnica na Dobrovi; Bralno društvo pri Sv. Ropertu v Slov. Goricah in Čož Ivan, posestnik na Veliki Dobravi.

Razglas.

o oddaji plemenih prasičkov jorkširske (velike bele angleške) pasme.

Podpisani odbor bo oddajal, kakor doslej, tako tudi odslej plemenske mladiče jorkširskega prasičjega plemena pod nastopnimi pogoji:

1. Prasički se oddajajo po 10 in tudi več tednov stari, in sicer kakršne starosti se dobe.
2. Cena prasičkom so za polovico nižje kakor jih plača družba.
3. Oddajajo se ali sami mrjaščeki, ali pa svinjica z mrjaščekom vred.
- 4.) Kdor dobi prasiče, se mora zavezati:
 - a) da jih obdrži za plemo, dokler so sposobni;
 - b) da naznani oddoru, kadar jih neha imeti za plemo;
 - c) da bo pripuščal mrjasa tudi k svinjam drugih gospodarjev.

Došle prošnje bo odbor reševal povrsti, kakor bodo dohajale, in sicer vselej takrat, kadar dobi takih plemenih prasičkov, ki seveda niso vedno v zadostnem številu na razpolaganje.

Glavni odbor o. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. februarja 1902.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Zagorju na Pivki, ki bo v nedeljo, dne 22. t. m. ob 3 popoldne v šolskih prostorih.

SPORED:

1. Poročilo načelnikovo.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Razni nasveti in predlogi.

Če zbor ne bo sklepčen, bo ob 4 istega dne drugo zborovanje, ne glede na število udeležencev.

M. Fatur.

Listnica uredništva.

I. V. v M. Mešanico travnega in deteljnega semena lahko sejete pod žito. Koliko vsake vrste detelj in trav je sejati, je zavisno od vrste zemlje in od tega, koliko časa želite imeti dotično mešanico na njivi. Koliko je pri Vas »škafe« posetve, nam ni znano.

I. Ž. pri Sv. T. Glede krompirja je težko odgovoriti; meročajno se preskušnje. Priporočamo Vam oneidovca in triglavana. Zadnji je zelo pozen.

I. P. Če sosed nima poti skozi Vaš gozd, tudi ne sme lesa skozenj spravljati; če to vendar dela, ga morete tožiti zaradi motenja posesti in na povračilo narejene škode. Tožiti pa morate tistega, ki škodo dela, oziroma, ki je dal k temu naročilo.

J. P. Če ste delo prevzeli, ga morate tudi izvršiti, čeprav vidite, da boste imeli izgubo.

I. P. v Ž. Prodajalca morete sodnijskim potom siliti, da izvrši pogodbo in izbrše vse dolgove. Kako se to izvrši, Vam povedo pri sodišču ali pri kakem odvetniku.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 32 K, na 1/2 strani 16 K, na 1/4 strani 10 K in na 1/8 strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 3.

Št. 3. V Ljubljani, 15. februarja 1902. Leto XIX.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. februarja 1902. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago K 110.— h do K 125.— h; nemška detelja (lucerna) K 130.— h do K 135.— h; gorenjska repa K 100—102 h; laneno seme, domače ozimno K 32.— h do K —.— h; konopno seme K 20.— h do K 22.— h; kuminovo seme K 55.— h do K 60.— h.

Fižol: Rudeči ribniški K 16.— h; rudeči Hrvat K 15.— h do K —.—; prepeličar (koks) K 17.— do K —.—. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene K 24.— h do K 26.— h. brez dima sušene K 24.— h do K 36.— h.

Orehi domači: K 24.— h do K 28.— h.

Ježice nove: K 4.— h do K 6.— h za 100 klg.

Med čist: po K 70.— h do K 72.— h.

Kože. Goveje, težke nad 45 kg po K 84.— h do K 86.— h.

težke od 30 do 45 kg „ „ 74.— „ „ 76.— „

lahke „ „ 74.— „ „ 74.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 60 h klg.)

Telečje kože: K 1.04 za kg.

Kozličeve kože po K 1.30 h do K 1.50 h.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 62 do 66 h za kg.

Druge vrste 34 do 52 h za kg.

Kože lisic po K 10.— do 10.50

„ kun belic „ 22.— „ 24.—

„ rumenic „ 30.— „ 36.— za par.

„ dihurjev „ 6.— „ 6.50

„ vidr „ 17.— „ 18.—

Kože zajcev po K 30.— do 32.— za 100 komadov.

Pepelika (potoši) po K 32.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 12. februarja 1902. Pšenica 10.15 K h, rž K 7.18 h, ječmen K 7.60 h, oves K 8.55 h, ajda K 7.10 h, proso K 7.80 h, turšica K 6.20 h, seno K 3.60 h, slama K 3.50 h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Na Dunaji, 13. februarja 1902. Pšenica spomladanska K 9.78 h, rž K 8.10 h, oves K 7.95 h, turšica K 5.65 h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Bukov in jelšev les

v deblih (Rundholz),

kupeje vedno (20—2)

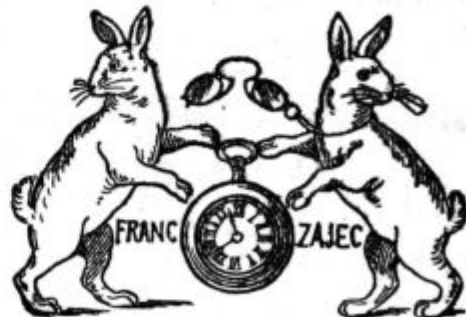
G. Tönnies v Ljubljani.

Fr. P. Zajec,

urar in trgovec

Ljubljana, Stari trg št. 29.

Velika zaloga
pravih

švicarskih
žepnih ur,

budilke, stenske ure, verižice, prstane, uhane itd. itd.

Namizne oprave (Besteck).

Trgovina vseh optičnih predmetov

očal, barometrov, termometrov, daljnogledov itd.

Vsa v to stroko spadajoča popravila izvršujem natančno in z jamstvom. (12—3)

Nikelnasta remontoar ura od glđ. 1'90, Srebrna oclinder remontoar ura od glđ. 4'—

Čeniki brezplačno in poštnine prosti.

Prav znižane cene!

Gepeljne (vitlje),ktere lahko ena sama živina goni.

Slamoreznice z prav močnimi kolesi in noži.

Brane in pluge, popolnoma železne in zelo trpežne.

Trombe za vodo in za gnojnico.

Cevi za trombe in vodovode, železne in cinkaste.

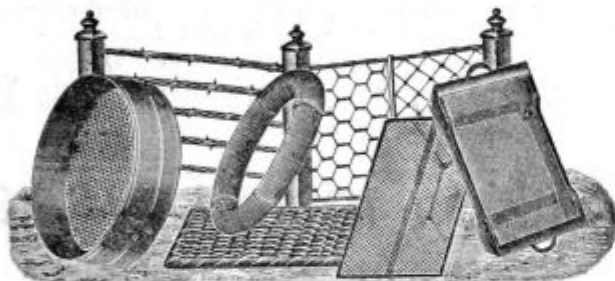
Klinje in posamezne dele za stroje itd. dobijo se vedno po najnižji ceni v skladišči strojev

FRAN ZEMAN-a

LJUBLJANA (21-2)

Poljanska cesta „pri Korenu“ št. 24.

Praktične in cene žične ograje.

EVGEN IVANC, Sodražica (Kranjsko)

izdelovatelj žičnih pletenin in trgovina z lesenim blagom.

Priporoča slav. občinstvu v naročbo vsakovrstne **mreže iz žice**, za ograje vrtov, kurjih dvorišč, preprečke v oknih in linah, za presejanje peska in gramoza itd.

Pocinkano jekleno žico z bodali za ograje gozdov, pašnikov itd.

Elastične mrežaste modroce, za postelje v raznih velikostih; vsakovrstne žične tkanine, za stroje, mline, okna, mesne sitence itd. raznovrstna **sita in rešeta** za tovarne, mline, čiščenje žita itd. po najnižji ceni. (9-1)

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Franc Brenc,

ključarski mojster v Ljubljani,

Cegnarjeve ulice št. 12 (Vodmat)

priporoča se za izvršitev vsakovrstnih

ključarskih, stavbenih in umetnih del

nadalje za izvršitev in napeljevanje vsakovrstnih mrež za ograje pri vrtilih, potem mreže za modroce itd., itd., po najnižjih cenah. (13-3)

OVES

(Willkomm.) (24-1)

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kg za eno oralo. — Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kg za K 8.—; 50 kg za K 17.—; 100 kg za K 32.— z vrečo vred. Uzorce po 5 kg pošilja s pošto franco proti 3 K predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič

pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Grajščinsko oskrbnništvo

viteza pl. Plessinga v Waldeggu, pošta Kirchbach pri Gradcu,

prašičorejna postaja

c. kr. štaj. kmetijske družbe priporoča

plemene prašiče, marjaške in svinjce

✿ največje bele angleške pasme, ✿ jorkširce. (4-3)

Tvornica kemijskih izdelkov

(Fabrik chemischer Producte)

v Reki.

Umetna gnojila

vsake vrste izvzemši

Tomasovo žlindro,

ki je na jugu Avstrije predraga, da bi bila za kmetovalce.

Namesto Tomasove žlindre priporočamo rabo bolj vplivajočega (16-3)

rudninskega superfosfata

s 14 do 16% raztopne fosforove kisline.

Naš rudninski superfosfat s 14 do 16% raztopne fosforove kisline ima v sebi najmanj 14% v vodi raztopne fosforove kisline in 0.75 do 2.0% v citratu raztopne fosforove kisline. Jamči najmanj za 14% v vodi raztopne fosforove kisline. (P₂ O₅).

Sodba

vseh kmetovalcev Avstrije, kateri imajo v lasti ali pa so videli delovati naš

posnemalnik za mleko „Teutonia“

(„Teutonia“-Milch-Separator)

je edino le ta, da je

posnemalnik „Teutonia“

z ozirom na njegovo enostavno in preprosto ročnost ter čistost, marljivo in gotovi tok, kakor glede na njegovo oestrojnost pri posnemanju, najboljši posnemalnik sedanjega časa. Glede točnosti, solidne izvršitve, ter ni podvržen vednim popravilim, pa kot najcenejši stroj za posnemanje mleka.

O resničnosti teh navodov prepiča se vsak lahko s poskusom. (3-2)

Natančna pojasnila in cenike razpošilja zastoj in poštne prosto.

Avstrijska družba za posnemalnike

(Oesterr. Separatoren-Vertriebs-Gesellschaft)

H. Willmann in Just,

Dunaj, 18/1 Gürtel 129.

Šotna stelja in šotna moka.

Desinfekčno sredstvo prve vrste, ki vsega v sé desetkrat več gnojnice, kakor samo tehta, amonijak zadržuje, ne pospešuje uničevalcev salpetra (solitra), zato tudi ne napravlja plesnobe. Najboljša stelja za konjušnice, za hleve goveje živine in kurnike. Vmesna napaža za ameriške ledenice; posipalo za stranišča in klosete, da se smrad ne razširja; najboljša gnojilo za vinograde, priporoča s svoje tovarne v **Babni gorici, železniška postaja Škofelca na dolenski železnici:**

(22-1)

Ljubljanska delniška družba za šotno industrijo

ravnateljstvo na Dunaju I., Oppotzergasse 4.

Stroji za poljedelstvo

vse vrste kakor: slamoreznice, vitla (gepeljne), mlatilnice, mlinci za šrotati, kakor tudi mlinci z kamni za moko, vodni mlinci narajeni in z roko ali z konji za goniti, jekleni plugi, (Sistem Sack), travniške brane, stroji za kositi itd. itd.

Vse vrste trombe in cevi za vodovode.

Potem železniške šine, traverze, peči, štedilnike, okovi za vrata in okna, kuhinjska oprava itd. itd. dobi se najceneje in najbolje pri

Karol Kavšeka nasl.

(5-3)

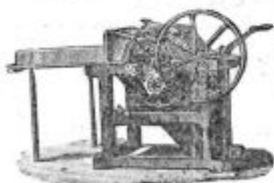
Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in na drobno in zaloga poljedelskih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Samo stroji prve vrste.

Slovenski ceniki pošiljajo se na zahtevo brezplačno.

Trgovina z železnino

„Merkur“,

Peter Majdič

Celje, Graška cesta št. 12.

Zaloga lite železnine in lite posteklene posode iz Stöhlavskih fužin grofa Waldsteina.

Zaloga na debelo

paličnega železa, žice, žrebljev, železnine in vsega kovinskega blaga, posteklene posode iz pločevine, namiznega orodja, nožarskih izdelkov, možnarjev, svečnikov, likalnikov, kavinih mlinov, tehtnic, meril in uteži, bakrenih in železnih kotlov in kotlov za žganje kuhati. (15-1)

Poljedelski stroji, slamoreznice in mlatilnice, sesalke, cevi iz železa in kamenščine, traverze, trstje, cement, strešna lepenka, stavbno orodje, samokolnice in dvokolnice.

(23-1)

Zahvala

pisana na dopisnici,

(kar je spodaj potrjeno po e. kr. notarju.)

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila revni. Slučajno sem dobil od jednega mojih ljudi za poskušnjo 1 zavojček redilnega praška za prašiče. Človek se mora kar čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmiti, strašansko veliko požero, tako da so se že nekoliko dni močno izredili, hvala temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje priporočiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosím z obratno pošto 5 zavojev redilnega praška za prašiče. Belišče, Slavonija, 31. oktobra 1900.

Z velespoštovanjem

Josip English,
železniški nadzornik.

Predloženi prepis se popolnoma strinja pisanimu originalu na dopisnici, katere ima znamke za 4 šilerje in 2 vinarja

Ljubljana, tretjega oktobra eden tisoč devet sto ena.

(Notarjev pečat.)

Ivan Plantan,
e. kr. notar.

Vsak, kdor ima prašiče

naj kupi Doktor Trnkoczy-ja redilni prašek za prašiče.

Ta prašek se dobi večinoma pri vseh trgovcih, če pa ne, pa v lekarni Trnkoczy-ja v Ljubljani z obratno pošto.

1 zavoj tega praška stane 50 vinarjev, 5 zavojev pa 2 Krone.

Mala naznanila.

Vsah ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikaajo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 6 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Posestvo v lepem rodovitnem kraju, na katerem se lahko redi šest glav živine; kraj je pripraven za lesno trgovino in krčmo; hiša in hlev sta čisto novo sezidana; sveta je 11 oralov večinoma travnikov je naprodaj za ceno 16.000 K. Več pove Ivan Lamprecht, trgovec v Pušavi, pošta Faal ob kor. železnici. (1)

Gostilno in prodajalno (prostor) v Št. Vidu pri Zatičini (poprej Fačinjevo) se odda takoj v najem za več let. Več pove lastnik Ivan Končina, posestnik v Gorenji Vasi pri Zatičini. (17)

Mlin na vodno moč in vrt pri hiši na Bledu je naprodaj. Več pove D. Repe na Bledu. (20)

Seme pravega kašelskega zelja (kaps), prodaja navadno žlico za 1 K. Ig. Mercina posestnik v Zg. Kašlju pošta Zalag. Naročilu je ob ednem pridejati naročnino, ktera se sprejme tudi v pisemskih znakah. Za pristnost in kaljivost se jamči. (23)

Lepi kameniti oklepi za vodnjak so naprodaj. Poizve se v Ljubljani, Karlovska cesta št. 30, I. nadstropje. (25)

Korenovo seme, stari mernik za 11 K, liter 4½ v. priporoča in prodaja Ivan Kušar, posestnik na Brezovici št. 12, pošta Vič pri Ljubljani. (29)

Čebele kupuje in sprejema ponudbe M. Ambrožič v Mojstrani na Gorenjskem. Istotam pa prodaja umetno satovje iz čistega čebelnega voska, kakor tudi navadne prazne panjove že rabljene a v prav dobrem stanu po nizki ceni. (32)

Krompirja triglavana nad 200 stotov je naprodaj pri J. Šmalcu v Mirni na Dolenjskem. (33)

Posestvo, v lepem rodovitnem kraju, na katerem se lahko redi 16 glav živine; hiša in hlevi so dobro zidani in v dobrem stanju, voda je na dvorišču, vse priročno narejeno; sveta je 40 oralov in blizu mesta. Več pove Lovro Skuk v Dobu pri Pliberku na Koroškem. Cena je 14.000 Kron. (34)

Posestvo, obstoječe iz enonadstropne hiše z gospodarskim poljem ter 25 orali njiv, travnikov itd. v Vojskem je naprodaj. Več pove Lovro Kalan, posestnik v Vojskem, pošta Vodice na Gorenjskem. (35—1)

Dva žrebca, pingavca, »Orion« in »Gervinus« bode spuščal Ivan Kanc, (p. d. pri Gorjancu) posestnik v Podsmreki nad Vičom pri Ljubljani. Istotam pa ima naprodaj enega 3letnega žrebca pingavsko-valonske pasme. (36)

Čebele kupuje in sprejema ponudbe F. Unger v Spodnji Šiški pri Ljubljani. Istotam pa prodaja umetno satovje, prazne navadne panje in izvrstni pitanec. (36)

Kobilu, fukso, težko, devet let staro in dva žrebeta (žrebčka) lepa, po 10 mesecev stara ima naprodaj M. Ambrožič v Mojstrani na Gorenjskem. (38)

Jajca za valenje od čisto plemenskih kokoši »Leghorn«, razpošilja poštnine prosto ducat za 5 kron Franc Leban, učitelj na Trnovem pri Gorici. (39)

Konj, rujav (bram), dober ze vsako vožjo, 15¼ pestij visok, 5 let star, je naprodaj pri Lebinger & Bergmann v Litiji. (40)

Kovačnico z orodjem vred dá se v najem ali pa se vzame kovač v službo. Več pove Ivan Žitnik v Sevščeku, pošta Begunje pri Cirknici. (41)

Cevi za vodovod za vas Bistrice, i. s. 420 metrov nove ali tudi že rabljene a še v dobrem stanu kupi Marko Kure, posestnik v Brezovici pri Kočevju. (42)

Brezovih debel za legnarje in kole, 200 komadov ima naprodaj F. Gerlica, posestnik v Jelšah št. 1., pošta Mirnapeč. Cena po dogovoru. (43)

Hiše in zemljišča v mestu in okolici Gorice (Gürz) prodaja posredno in neposredno Peter Krebelj v Gorici, Kapucinska ulica št. 1. (44)

Kmetijska šola na Grmu pri Novem Mestu

ima naprodaj:

1.) **lepo sadno drevje**, in sicer visoko- in poldebelnata jablana najboljših vrst po 50 do 70 h, in hruške moštnice po 60 do 80 h komad. (34—1)

2.) **dupavski semenski oves** po 20 K 100 kg. Oves je skrbno očiščen in sortiran in tehta 1 hektoliter 51 kg. (34—1)

3.) **razne nove vrste krompirja**, ki se priporočajo za saditev in poskušnje. Oddajajo se v malih množinah od 5 kg naprej po 10 h 1 kg tele vrste: Praški najzgodnejši, krona, The Bowee, Stela in Early Snowise, izmed zgodnjih vrst: Triglavan, Profesor doktor Märker, Agneljev biser, Aspezia, Sir Walter Raleigh, Magnum bonum, Jubilej, Velikan Goliat, Kastelan, Topas, Rambovšek, Zborovski, Kmit, Lada, Veliki plavec ali modri orjaški in Zveza kmetovalcev (Bund d. Landwirte) izmed srednje poznih in poznih vrst.

Drevje in semena se oddajajo le proti takojšnjemu plačilu ozir. povzetju. Za oves potrebne vreče mora kupec sam preskrbeti.

Priporočam p. n. občinstvu svojo **zalogo vsakovrstnega orodja** za kovače, mizarje, kleparje, ključarje itd. — **Za stavbe:** traverze, šine, portland- in roman cement, storjo, železo za vezi, okove za okna in vrata, štedilnike (Sparherde).

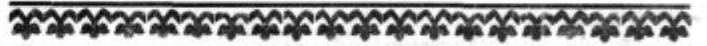
Za poljedelce: Najboljše vrste mlatinice, gepeljne, slamo-reznice, čistilnike, železne pluge, sesalke (Saugpumpen), cevi za vodovode, dalje nagrobne križe, vlitte kotle, jeklo, fino štajersko železo in vsakovrstno kuhinjsko opravo. (31—1)

Zagotavljajoč najboljše postrežbe se priporočam za obilen obisk

A. SUŠNIK,

trgovec s špecerijo in železnino

Zaloška cesta (Udmat) št. 15.

VABILO

na

prvi redni občni zbor

Mlekarske zadruga v Kočah

registr. zadruga z omejenim poročtvom

ki se bode vršil

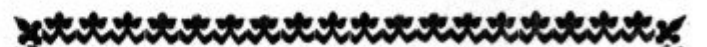
v nedeljo, dne 23. februarja 1902 ob 3. uri popoldne v mlekarničnih prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Potrjenje računa za leto 1901.
2. Volitev enega člana predstojništva.
3. Slučajnosti.

(28—1)

V Kočah, dne 10. februarja 1902.

Predstojništvo.

Za večje posestvo na Gorenjskem išče se (33—1)

upravnika,

kteri ima nastopiti službo takoj. — Isti se mora izkazati, da je dovršil kmetijsko šolo, ter mora biti nemškega jezika zmožen. — Ponudbe po „Oekonomie“ na upravnštvo tega lista.

Odlikovana kotlarska obrt

Ant. Križnič-a

v Kanalu
na Primorskem

Priporočā

žganjarske kotle vseh sistemov

k praktičnemu kuhanju žganja. — Za izborno delovanje vsakterih svojih žganjarskih kotlov jamči.

Ilustrovan cenik pošilja franko.

Slavne mlekarnice in sirarnice, zahtevajte ilustrovan cenik vseh vrst in sistemov **sirnih kotlov**, katerega razpošiljam brezplačno in franko.

Da se vsa dela trpežno, čedno in solidno izdela, daje popolno poročstvo.

Mlekarnicam in kmetijskim zadrugam dovoljujem

plačila na obroke. (18-2)

Služba vrtnarja.

Podpisano vodstvo išče poštenega, treznega, delavnega, zelenjadarstvo ter cvetličarstvo popolnoma zmožnega oženjenega vrtnarja, kateri mora slovenski dobro pisati znati. Plača znaša 800 kron, nadomestek za kurjavo stanovanja pa 40 kron na leto, ali skupaj 70 kron na mesec. Vrhu tega dobi vrtnar od skupička za iz šolskega vrta strankam odprodsno zelenjavo in cvetlice 10 %.

Stanovanje, obstoječe iz kuhinje in dveh sob mu je prosto, prosta tudi poletna zelenjava. Prednost imajo prosilci brez otrok. Ker je službo koj po veliki noči nastopiti, pošljejo naj prosilci svoje lastnoročno pisane, nekolekované, pač pa sé obračali opremljene prošnje prej ko mogoče podpisanemu vodstvu.

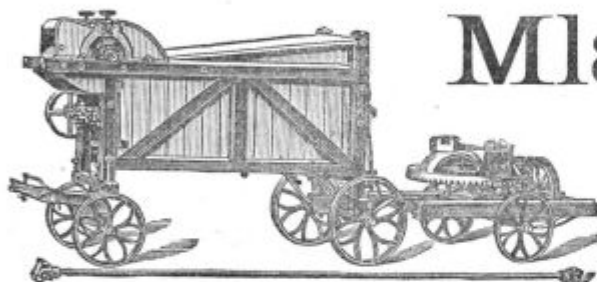
Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem Mestu na Dolenjskem,

dné 8. februarja 1902. (27-1)

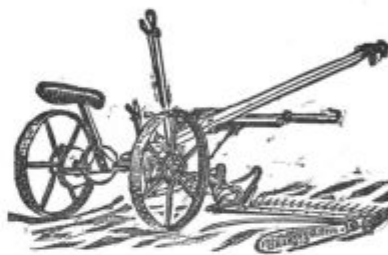

Priznано izvrstne in najboljše

Mlatilnice

s patentovanim valjnim tečajem z obračasto pravico za mazanje, ročne, na gepel, in na par

potem vsakovrstne **gepelne** za vprego od 1 do 6 konj; najnovejše **žitočistilnice**, **trijerje**, **rebljače**; **stiskalnice** za seno in slamo ročne, nepremične in prepeljive. — **Valarje** za polje iz jeklene pločevine (Stahlblech-Feldwalzen), robati in gladki. — **Pluge** z 1, 2, 3 in 4 lemeži; **travniške brane** klepne in dijagonalne. — **Slamareznice** s patentovanim valjnim tečajem z obračasto pravico za mazanje. — **Stiskalnice** za zeleno krmo; patentovane sušilnice za sadje in sočivje. Vsakovrstne stiskalnice in mlini za grozdje in sadje; stroje za roblanje. Samodelujoče patentovane brizgalnice za trsje in zelenjad. „**Syphonia**“. **Sejalni stroji** „**Agricola**“ in stroji za košenje trave, detelje in žita z veržno pripravo, nadalje premične štedilne peči, peči za parjenje krme; stroje za obračanje in sušenje mrve, mešane krme in žita itd. itd. Vse navedeno orodje izdeluje in razpošilja po najnovejši odlikovani sestavi

P. Mayfarth & drug.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužine na par na Dunaji II., Taborstrasse št. 71.

Odlikovan z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami pri vseh večjih razstavah. (32-1)

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se iščejo. — Ustanovljeno l. 1872. — 750 delavcev.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izuršitvi

Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamareznice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II., Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(30-1)

Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati.

Razglas

v splošno znanje!

Ker bode v torek po sv. Jožefu letos praznik Marijinega oznanenja, preloži se Jožefovski semenj v Metliki na sredo po sv. Jožefu, to je na 26. marca 1902, na katerega se kupci in prodajalci uljudno vabijo. (26-1)

Županstvo mestne občine Metlika,

dne 1. februarja 1902.

Jutraž.

Umetno gnojilo!

Tvornica kemičnih izdelkov v Hrastniku,

priporoča

kmetovalcem za gnojenje travnikov, polja itd.

rudninski superfosfat

z 14 do 16 % v vodi

razstopljive fosforove kisline, kateri je napram vedno se dražujoči Tomasovi žlindri, vsled brzega učinka in vsled obile vsebine mavca za tla, katerim primanjkuje apna neobhodno potreben. (19-2)

Podpisano županstvo naznanja, da bode imela

občina Lesce

razen dosedanjih dveh semnjev se

dva nova semnja

in sicer bode prvi

dné 24. februvarija (na dan sv. Matije)

in drugi

dné 29. septembra (na dan sv. Mihela).

Županstvo Lesce

dné 30. jannvarja 1902. (25-1)

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav in vsih vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,

pred Škofijo št. 4. (29-1)

Kupuje pa brinjevo olje po visoki ceni.

FR. ŠEVČIK,

puškar in trgovec z orožjem v Ljubljani

Židovska ulica št. 7.,

priporoča vsem prijateljem lova svojo veliko zalogo raznovrstnih pušk najnovjših sistemov, samokresov, patronov in drugo strelivo, nadalje prijateljem

ribolova

raznovrstne palice za ribnice, vsakovrstne vrvice (Schnüre), trnike, umetne muhe (Kunstfliegen mit einfacher und Doppelangel) itd. itd. (14-2)

Vsa popravila izvršuje trajno, točno in po najnižji ceni.

Kuverte s firmo in vizitnice

priporoča

J. Blasnikova tiskarna v Ljubljani.

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jajc?
več in boljšega mleka?

debele in čvrste prašiče?

zdravo in lepo mlado živino?

močno in trpežno vprežno živino?

potem primesujte k krmi Barthelovo poklajno apno.

Za ta mali trošek Vam ne bo nikdar žal.

Navodilo dobiti je brezplačno pri

(10-3)

**Miha Barthel in drug na Dunaju
X. Keplergasse 20.**

V Ljubljani je dobiti to poklajno apno pri gg. Antonu Kancu, Franu Grošelju, Antonu Korbarju, Edmundu Kavčiču, Petru Lassniku, Ivanu Perdanu in A. Sarabonu.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 kron.

✠ Mestna hranilnica ljubljanska ✠

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno. (6-3)